

The background of the entire slide is a close-up photograph of several piglets. They have light pink skin and large, upright ears. The piglets are huddled together, with their heads and shoulders visible. The lighting is soft, highlighting the texture of their skin.

Hvor langt kan sodødeligheden komme ned?

Dorthe Poulsgård Frandsen

18. Marts 2025

STØTTET AF

Svineafgiftsfonden

SEGES
INNOVATION

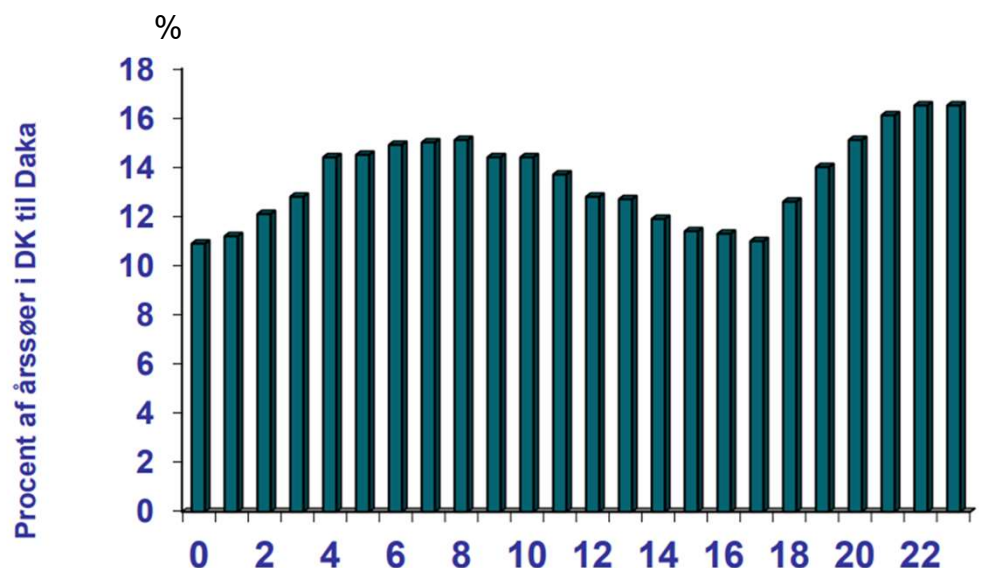
Agenda

- Kort om sodødelighed
- Tendenser i sodødeligheden
- Erfaringer fra besætninger med lav sodødelighed

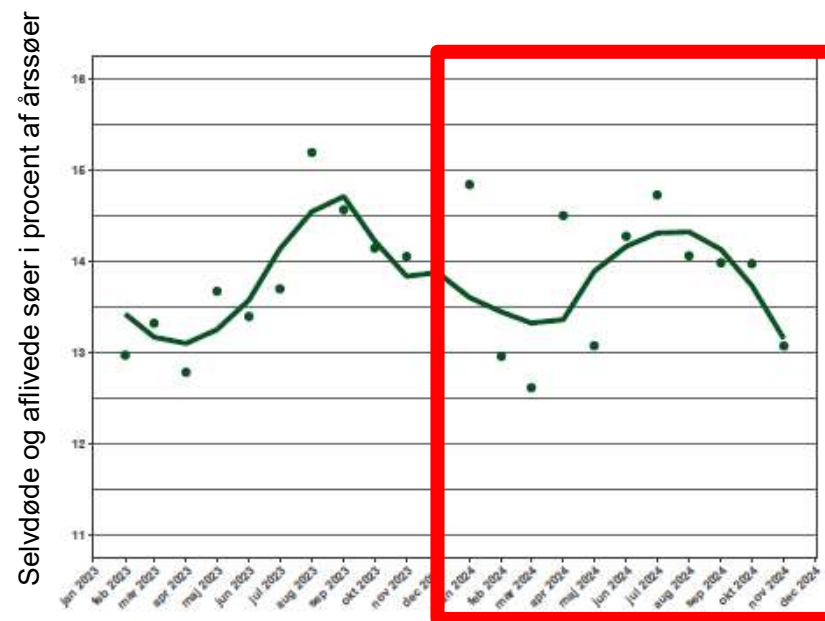
Kort om so-dødelighed

Døde søer i % af årssøer 2000-2023

Kilde: DAKA og Danmarks Statistik

Døde søer i % af årssøer "2024"

Kilde: SEGES InSight

Kort om so-dødelighed

Økonomisk tab for ejeren
Bøvl for medarbejderen

Colourbox

Kilde: SEGES (2024) Notat 2432

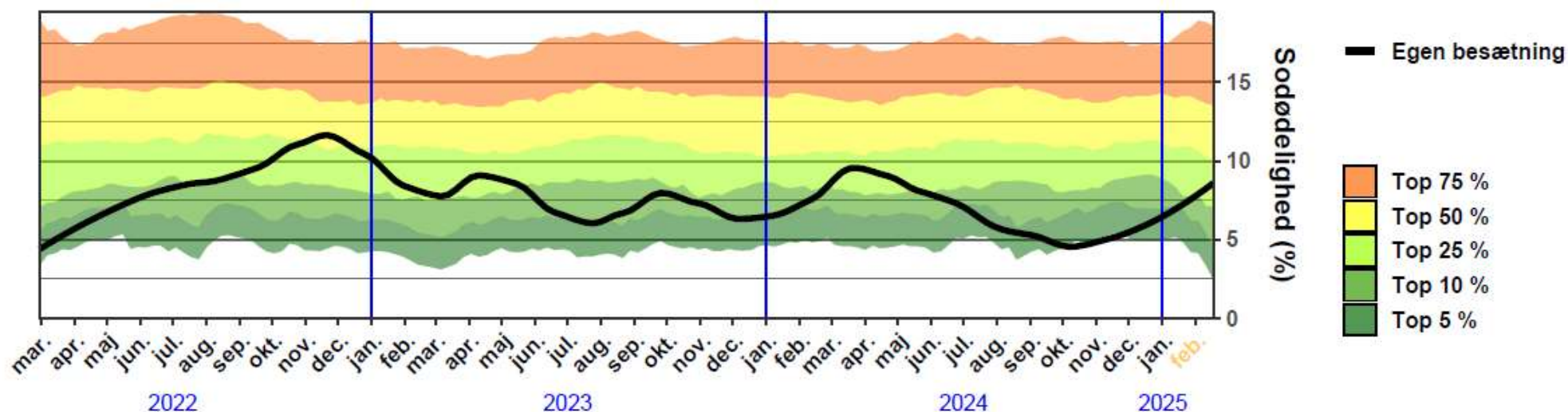
Den, der har ansvar for dyrene
(operatøren), skal beskytte dyrenes
sundhed
(Dyresundhedslovens, artikel 10)

SEGES
INNOVATION

SEGES InSight kan gøre os klogere på, hvornår søerne dør

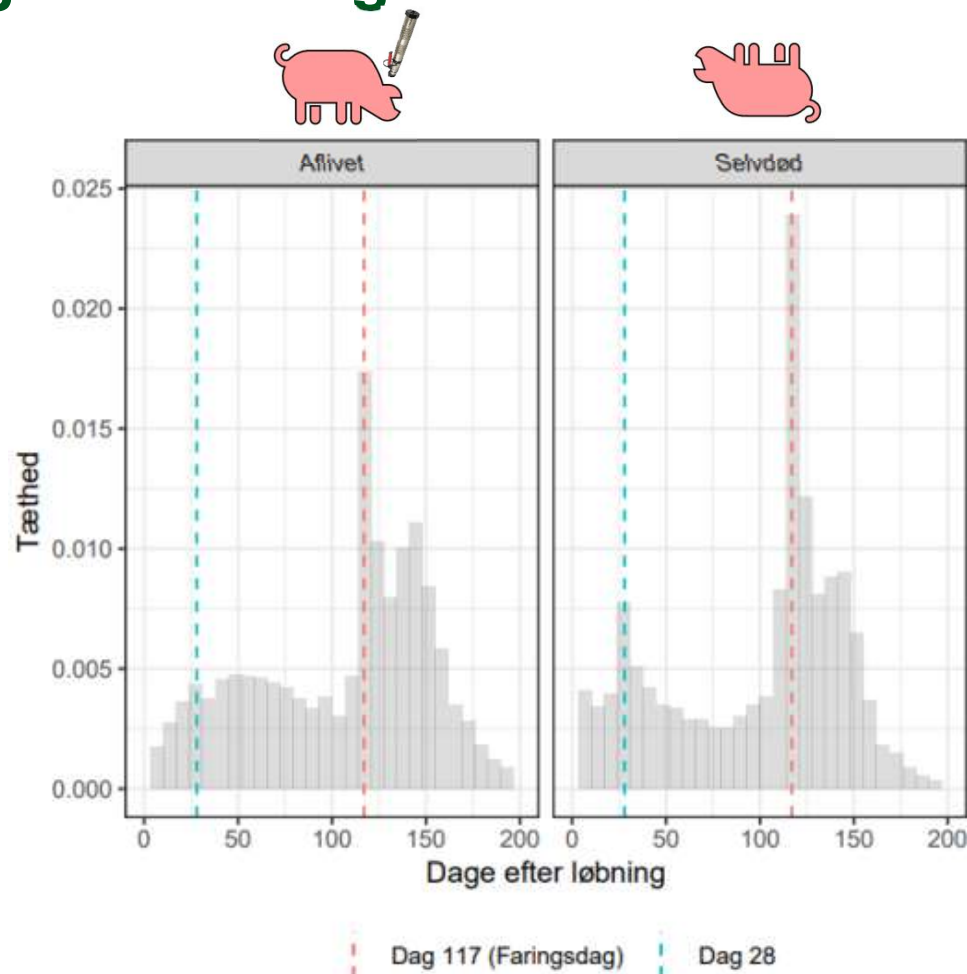

Scan QR koden og tilmeld dig

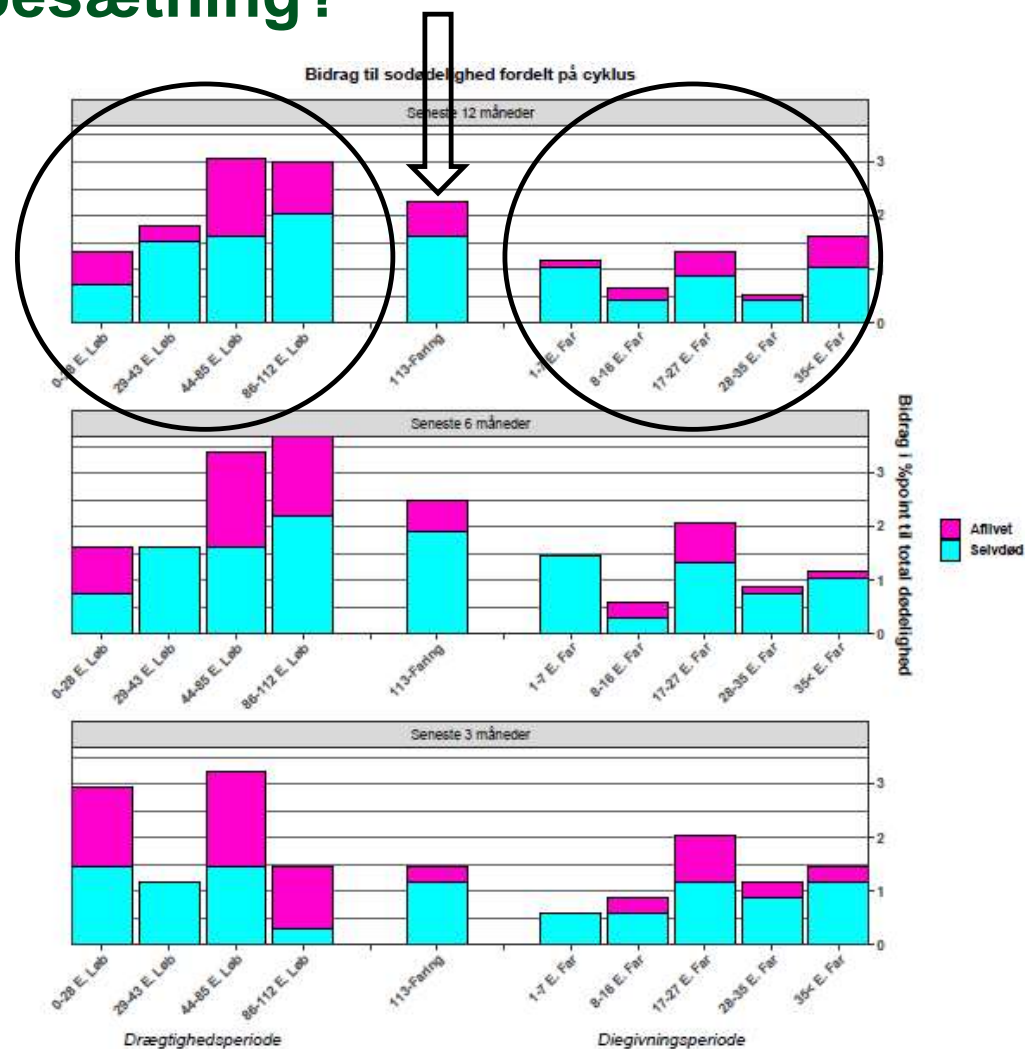
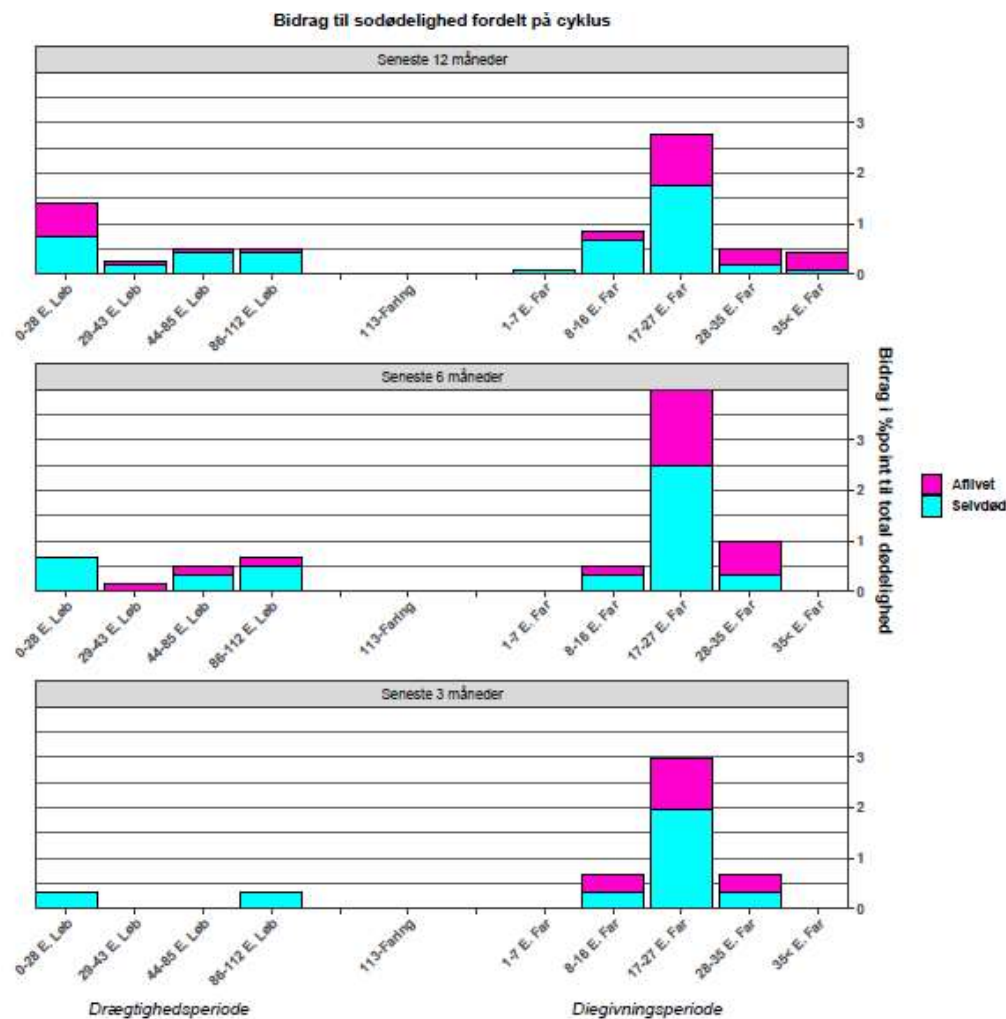
SEGES InSight har data fra 300 produktionsbesætninger og 250.000 årssøer

Faring og fravænning er de største risikoperioder i soens liv

Kilde: SEGES (2025) Notat 2441

Hvornår dør/aflives søerne i din besætning?

Kilde: SEGES InSight

Dødsårsager på aflivede søer – noget vi kan gøre noget ved

Måned	År 2024										År 2025		Samlet	Afgangskode	Afgangsårsag
	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2			
	8	2	7	5	5	2	6	4	7	6	7	4	63	Benproblemer - Leg Problems	Aflivet
	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	Faringsproblemer - Farrowing P	
	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	2	Kodesår/Klovbylder - Ulcer/Inf	
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2	Mager/Utrivelig - Skinny/Unthr	
	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	Skuldersår - Shoulder Lesion	
	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	3	Udskudt Liv/Endetarm - Vaginal	
	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	Ukendt/Ikke Oplyst	
	7	6	4	9	9	10	6	11	26	10	9	8	115	Akut Dødsfald - Sudden Death	Selvdød
	0	0	0	2	5	2	3	5	1	0	0	0	18	Andet - Other	
	1	2	1	2	1	4	1	3	1	2	0	0	18	Faringsproblemer - Farrowing P	
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	Ukendt/Ikke Oplyst	

Dødsårsager på selvdøde – har brug for andre observationer

År 2025										Samlet	Afgangskode	Afgangsårsag
0	11	12	1	2								
	7	6	7	4	63	Benproblemer - Leg Problems						
	0	1	0	0	2	Faringsproblemer - Farrowing P						
	0	0	0	1	2	Kodesår/Klovbylder - Ulcer/Inf						
	0	1	0	1	2	Mager/Utrivelig - Skinny/Unthr					Aflivet	
	0	0	0	0	1	Skuldersår - Shoulder Lesion						
	1	0	0	1	3	Udskudt Liv/Endetarm - Vaginal						
	0	0	0	0	1	Ukendt/Ikke Oplyst						
		10	9	8	115	Akut Dødsfald - Sudden Death						
		0	0	0	18	Andet - Other					Selvdød	
	2	0	0		18	Faringsproblemer - Farrowing P						
	0	0	1		1	Ukendt/Ikke Oplyst						

Januar 2025

0 1 Nytårsdag

T 2

F 3

L 4

S 5

M 6

T 7

O 8

T 9

F 10

L 11

S 12

M 13

T 14

O 15

T 16

F 17

L 18

S 19

M 20

T 21

O 22

T 23

F 24

L 25

S 26

M 27

T 28

O 29

T 30

F 31

Februar 2025

L 1

S 2

M 3

T 4

O 5

2 T 6

F 7

L 8

S 9

M 10

T 11

O 12

3 T 13

F 14

L 15

S 16

M 17

T 18

O 19

4 T 20

F 21

L 22

S 23

M 24

T 25

O 26

5 T 27

F 28

Marts 20

L 1

S 2

6 M 3

T 4

O 5

T 6

F 7

L 8

S 9

7 M 10

T 11

O 12

T 13

F 14

L 15

S 16

8 M 17

T 18

O 19

T 20

F 21

L 22

S 23

9 M 24

T 25

O 26

T 27

F 28

L 29

S 30

M 31

Gastæt silo tømt

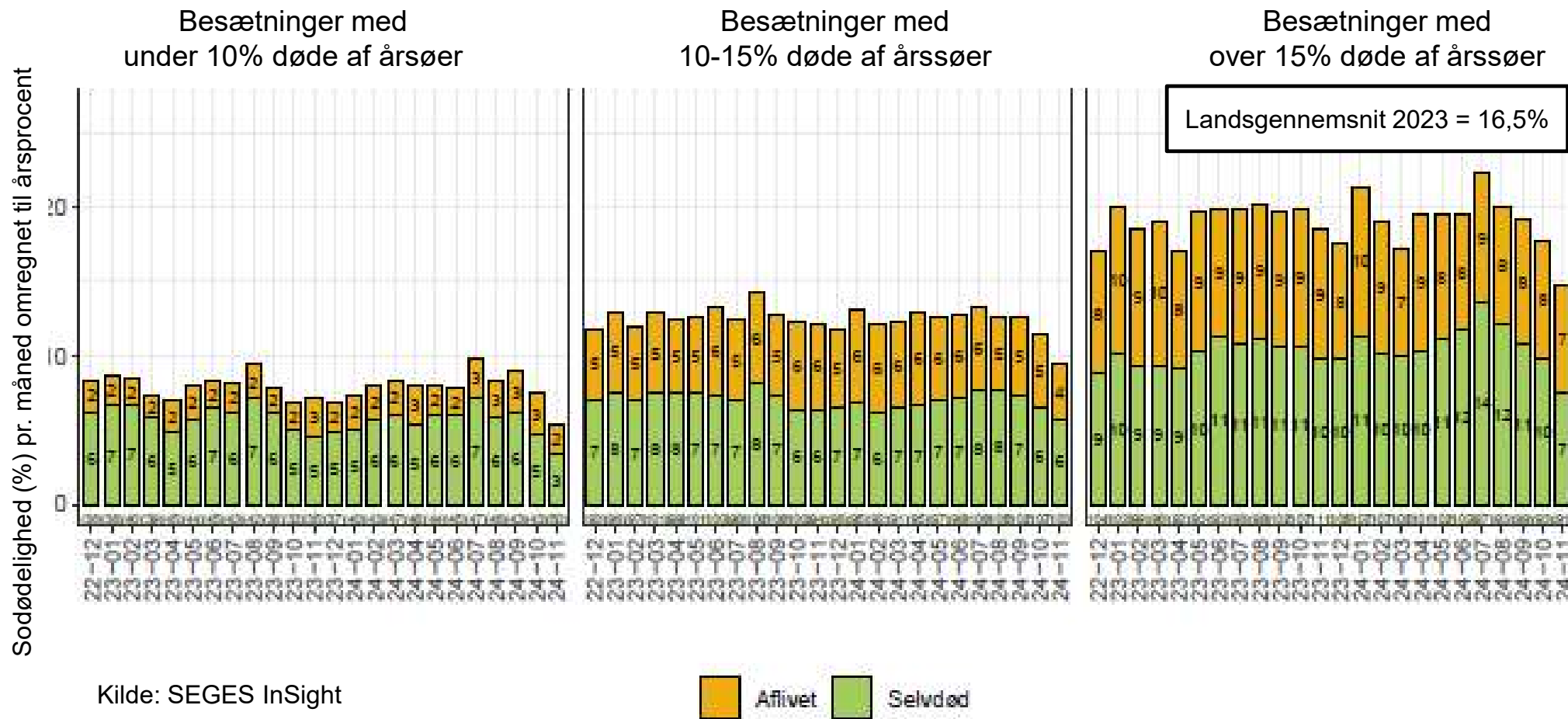
Nye mineraler

Chefen på ferie

Kilde: SEGES InSight

Fordeling mellem aflivede og selvdøde

- færre aflivede søer i besætninger med lav so-dødelighed

Erfaringer fra besætninger med lav so-dødelighed

	25 % bedste		25 % dårligste
Fravænnede grise/årsso	39,4	35,1	31,5
Sodødelighed	12,9	14,5	17,2

Kilde: SEGES InSight

- 7 produktionsbesætninger (6-10% døde af årssøer)
- Nævn tre ting som er væsentlige for at, I har en lav so-dødelighed?

Dagligt tilsyn af drægtige søer

Hvis den ikke vil stå op er den hel gal. Hvis vi kommer bagefter? Vi har en god succesrate når vi behandler søerne, det lykkes at få de fleste raske, men der skal arbejdes med det

Overser vi nogle, udvikler skaderne sig, og det går hurtigt

Vi bruger god tid på at lære op. Nye folk skal bemærke når noget er unormalt, så tager vi stilling til hvad der skal ske med soen hver dag

Ædebokse:

Vi følger vådfoderet rundt hver dag. Vi skal helst være foran foderanlægget for bedst at kunne se, hvordan soen bevæger sig på både på for- og bagben. Vi skraber ikke møg ned, så det er faktisk ret kedeligt – men så ser vi jo søerne 😊

Vi passer søerne godt, har en rolig omgang, ingen stress

Vi følger foderet hver dag. Vi ser søerne æde. Vi ser på hvordan de står op. Vi lægger mærke til de små ting, vi kender søernes adfærd, hvis de ændrer adfærd, skal vi være på vagt, fx hvis soen sidder på en bestemt måde

Vi lærer folk at få søerne ud i aflastningsstier eller sygestier, så snart søerne begynder at trippe

Gulvfodring:

Vi kigger efter de søer, der ikke får foder, står de på spalterne og afventer, så skal de i aflastning, det bliver ikke bedre i morgen

Du kan aldrig vente med at sætte en so i sygesti

Sygestier

Vores søer skal op at stå 3 gange dagligt, de skal røre sig, de skal drikke vand, og du skal se, at de drikker

Vi vil have et flow i vores sygestier

Vi fører logbog over hver so, så vi ved hvor langt den er i behandlingen

Vi har altid 4 stier fri

Jeg vil se en bedring 7 dage efter sidste behandling. Hvis der er bedring kontaktes dyrlægen for genbehandling ellers aflives soen

Sygestierne er indrettet med dybstrøelse – blødt og skridsikkert underlag – godt for en so med dårlige ben

Vores sygestier er placeret mellem løbe- og drægtighedsstald. Her har vi også ornerne, så vi kommer forbi flere gange dagligt

Polte

Vores søer er små. Har lige købt en vægt for at veje poltene og vi blev overrasket over hvor store polte på 160 kg egentlig er. Vi kan se at polte, der løbes ved 180 kg holder dårligere og derfor sigter vi efter 160 kg ved løbning

Vi har altid polte nok, så vi sørger for at udsætte de søer, som har små skavanker, det betyder fx at søer med understillede ben bliver slagtet og erstattet af en adræt og ung so

Vi laver selv zig-zag-polte og vi har en hård sortering. Vi går ikke efter index, vi går efter gode ben. Inden de når slagtesvinestørrelse, sorterer vi polte, så dem vi kasserer kan komme til slagt. Ved fødsel øremærker vi kun 5 grise pr. avlskuld og ender med at bruge 1-2 sogrise fra hvert kuld

Tørt leje i drægtighedsstalden

Vi har et veldefineret leje til søerne i drægtighedsstierne. Det betyder at der ikke er fugt i lejerne og derfor ser vi heller ikke nogle klovbylder

Vi har rykket hos os ved at skifte fra vådfoder i langtrug til gulvfodring. Før så vi mange søer med forhorninger på trædeballen. Der var fugtig i for lang tid. Nu bliver gulvet tørt og søerne tisser jo heller ikke der hvor de æder

Klovbeskæring

Klovbeskæringsboksen - den redder søer! Vi har ca. 20% af ugeholdet igennem boksen i hver uge. Søerne klovbeskæres i 4. drægtighedsuge inden de kommer ind i drægtighedsstalden. Vi sliber klovene og fjerner uønskede gevækster

Konklusion

So-dødeligheden kan komme ned på 6-8% døde af årssøer

Indsatsområder

- Omhyggelighed med det daglige tilsyn af den drægtige so
- Hav en plan for søer i sygestien inkl. motion, vand og foder
- Hav rigelig med lette og adrætte polte til din rådighed
- Skab et tørt leje til de drægtige søer
- Klovbeskær dine søer
- Hav sundt foder

Har du lyst at deltage i en So-Liv's konkurrence og vinde 25.000 kr.?

Tak for jeres opmærksomhed

Det er tid til spørgsmål 😊

